

मुंबई शहर व उपनगरातील शासकीय जमिनीवरील अतिक्रमणे निष्कासित करण्यासाठी संबंधित उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन) यांचे कार्यक्षेत्र निश्चित करणेबाबत..

महाराष्ट्र शासन
गृहनिर्माण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण -२०२१/प्र.क्र.१२०/झोपनि-२,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : २२ डिसेंबर, २०२१.

- वाचा :-** १) शासन परिपत्रक महसुल व वन विभाग क्र. जमीन ०९/२००८/प्र.क्र.१३६/ज-१,
दि. १९/१२/२००८
२) शासन निर्णय गृहनिर्माण विभाग क्रमांक : संकीर्ण -२०२०/प्र.क्र.१८/झोपनि-२,
दि. १४/०७/२०२१
३) शासन अधिसूचना गृहनिर्माण विभाग क्रमांक संकीर्ण-२०२०/प्र.क्र.१८/झोपनि-२,
दि. १२/०८/२०२१
४) शासन अधिसूचना गृहनिर्माण विभाग क्रमांक संकीर्ण-२०२०/प्र.क्र.१८/झोपनि-२,
दि. १७/०८/२०२१

प्रस्तावना

मुंबई शहर व उपनगरातील सर्व धारणाधिकार व मालकी हक्काच्या जमिनी, केंद्र शासनाच्या संबंधित विभागाने त्यांच्या मालकीच्या झोपडपट्टीव्याप्त जागेचे सर्वेक्षण करण्यास ना-हरकत दिलेल्या जमिनी, मुंबई उपनगर जिल्हातील भारतीय विमान पतन प्राधिकरणाच्या जमिनीवरील झोपडपट्टीचे क्षेत्र आणि मिठी नदी विस्तारीकरण टप्पा क्रमांक २ ने बाधित झोपडपट्टीचे क्षेत्रातील झोपु योजनेतील झोपडीधारकांची पात्रता/अपात्रता तपासणे यासाठी पुर्वी १८ उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन) हे सक्षम प्राधिकारी म्हणून कार्यरत होते. तसेच, झोपु योजनेतील झोपडीधारकांची पात्रता/अपात्रता तपासण्यासाठी संबंधित उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन) यांचेकडे प्रस्ताव पाठविणे, सदरचे प्रस्ताव त्यांचेकडून परत घेणे, शासनाकडे याबाबत माहिती पाठविणे अशाप्रकारचे समन्वयाचे कामकाज झोपुप्रा, मुंबई यांचेकडील कार्यरत ३ उपजिल्हाधिकारी यांचेमार्फत करण्यात येते होते. अशाप्रकारे एकाच कामासाठी वेगवेगळ्या प्रशासकीय यंत्रणा काम करत होत्या. सबब, प्रशासकीय कामामध्ये एकवाक्यता व सूसुत्रता आणण्यासाठी शासन गृहनिर्माण विभागाच्या दि. १४/०७/२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय यंत्रणा नव्याने पुनर्रचित करून झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण, मुंबई यांचेमार्फत वेतन अदा करण्यात येणारे ७ उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन) व झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण, मुंबई यांचेकडील ३ उपजिल्हाधिकारी यांना महाराष्ट्र झोपडपट्टी क्षेत्र (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) अधिनियम, १९७१ मधील कलम ३ च्या पोट-कलम (१), कलम ३४ च्या उप कलम (१) अन्वये

सक्षम प्राधिकारी घोषित करण्यात आले आहे. तसेच, शासन अधिसूचना गृहनिर्माण विभाग क्रमांक संकीर्ण-२०२०/प्र.क्र.१८/झोपनि-२, दि.१२/०८/२०२१ अन्वये प्रत्येक सक्षम प्राधिकारी यांचे कार्यक्षेत्र आणि अपिलीय प्राधिकारी निश्चित करण्यात आले आहेत. त्याचबरोबर सदर १० सक्षम प्राधिकारी, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण, मुंबई या प्रतिनियुक्तीच्या पदाचे सेवाप्रवेश नियम शासन अधिसूचना दि. १७/०८/२०२१ अन्वये निश्चित करण्यात आले आहेत.

२. मुंबई शहर व उपनगर जिल्ह्यातील राज्य शासनाकडे निहीत असलेल्या कोणत्याही जमिनीवर किंवा किना-यालगतच्या प्रदेशावरील (मग तो कोणत्याही स्थानिक प्राधिकरणाच्या प्रभावाखाली असो किंवा नसो) अतिक्रमणे हटविण्यासाठी महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम, १९६६ च्या कलम ५० खालील अधिकार अपर जिल्ह्याधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन), उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन) व तहसिलदार (अतिक्रमण/निष्कासन) यांना महसूल व वन विभागाच्या दि. १९/१२/२००८ रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये प्रदान करण्यात आले आहेत. तथापि, गृहनिर्माण विभागाच्या दि.१४/०७/२०२१ रोजीचा शासन निर्णय व दि. १२/०८/२०२१ रोजीच्या शासन अधिसूचनान्वये पुर्वीचे १८ उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन) यांच्यापैकी ७ उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन) यांना महाराष्ट्र झोपडपट्टी क्षेत्र (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) अधिनियम १९७१ मधील तरतुदीन्वये सक्षम प्राधिकारी घोषित करून त्यांचे सुधारीत कार्यक्षेत्र निश्चित करण्यात आले आहे. त्यामुळे उर्वरित ११ उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन) यांचेकडे महाराष्ट्र झोपडपट्टी क्षेत्र (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) अधिनियम १९७१ मधील तरतुदीनुसार कामकाज राहिलेले नाही. परंतु या अधिका-यांकडे महसूल व वन विभागाने दि. १९/१२/२००८ रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये शासकीय जमिनीवरील अतिक्रमणे निष्कासित करण्याच्या अधिकारामध्ये शासन गृहनिर्माण विभागाने कोणताही बदल केलेला नाही. त्यामुळे या उर्वरित ११ उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन) यांचेकडे शासकीय जमिनीवरील अतिक्रमणे निष्कासित करण्याचे कामकाज आहे. सबब, सदर ११ उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन) यांना शासकीय जमिनीवरील अतिक्रमणे निष्कासित करण्याबाबतचे कार्यक्षेत्र निश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

महसूल व वन विभागाच्या दि. १९/१२/२००८ रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये मुंबई शहर व उपनगर जिल्ह्यातील राज्य शासनाकडे निहीत असलेल्या कोणत्याही जमिनीवर किंवा किना-यालगतच्या प्रदेशावरील (मग तो कोणत्याही स्थानिक प्राधिकरणाच्या प्रभावाखाली असो किंवा नसो) अतिक्रमणे हटविण्यासाठी महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम, १९६६ च्या कलम ५० खालील अधिकारांची अंमलबजावणी करण्यासाठी तसेच महसूल विभाग/विभागीय आयुक्त/जिल्हाधिकारी यांनी सोपविलेले कामकाज करणे, इ. महसूलविषयक कामकाजासाठी उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन) यांचे कार्यक्षेत्र खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात येत आहे:-

अ.क्र	कार्यालय	क्षेत्र
(१)	(२)	(३)
१	उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन), कुलाबा	मुंबई शहर जिल्ह्यातील कुलाबा, फोर्ट, भुलेश्वर, मांडवी, गिरगाव, भायखळा, मलबार-कंबाला हिल, माझगाव, परळ-शिवडी, ताडदेव, वरळी, लोअर परेल आणि प्रिन्सेस डॉक, दादर- नायगाव, माटुंगा आणि माहिम या महसूल विभागातील शासकीय जमिनी.
२	उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन), धारावी	मुंबई शहर जिल्ह्यातील सॉल्ट पॅन, शीव व धारावी या महसूल विभागातील शासकीय जमिनी.
३	उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन), बांद्रा-१	मुंबई उपनगर जिल्ह्याच्या अंधेरी तालुक्यातील वांद्रे, दांडा, जुहू आणि परिघखाडी, विलेपार्ले, कोळे-कल्याण, ब्राम्हणवाडा, सहार, चकाला या महसूली गावातील शासकीय जमिनी.
४	उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन), अंधेरी-१	मुंबई उपनगर जिल्ह्याच्या अंधेरी तालुक्यातील इस्मालिया, अंधेरी, आंबिवली, वसोवा, ओशिवरा, बांदीवली, मढ, मोगरा मुळगाव, मजास, परजापुर, मरोळ, गुंदवली, कोंडीविटा, बापनाला, व्यारवली या महसूली गावातील शासकीय जमिनी.
५	उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन), मालाड-१	मुंबई उपनगर जिल्ह्याच्या बोरीवली तालुक्यातील मालाड, कुरार, मनोरी, एरंगळ, मालवणी, मार्वे, दारवली, आक्से, पहाडी गोरेगाव, गोरेगाव, पहाडी एकसर, दिंडोशी, चिंचवली, आरे, मरोळ - मरोशी, तुळशी, साई, क्लेराबाद, गुंदगाव या महसूली गावातील शासकीय जमिनी.
६	उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन), बोरिवली-१	मुंबई उपनगर जिल्ह्याच्या बोरीवली तालुक्यातील वळणई, कांदिवली, पोयसर, आकुर्ली, चारकोप, वाढवण, शिंपोली, बोरीवली, गोराई, कन्हेरी, दहिसर, एकसर, मंडपेश्वर, मागाठाणे या महसूली गावातील शासकीय जमिनी.
७	उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन), मुलुंड	मुंबई उपनगर जिल्ह्याच्या कुर्ला तालुक्यातील मुलुंड आणि नाहूर या महसूली गावातील शासकीय जमिनी.
८	उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन), भांडूप	मुंबई उपनगर जिल्ह्याच्या कुर्ला तालुक्यातील भांडूप, कांजुर, हरीयाली आणि विक्रोळी या महसूली गावातील शासकीय जमिनी.
९	उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन), घाटकोपर	मुंबई उपनगर जिल्ह्याच्या कुर्ला तालुक्यातील घाटकोपर, तुंगवा, पवई, पासपोली, चांदिवली, कोपरी, तिरंदाज, घाटकोपर-किरोळ आणि साकी या महसूली गावातील शासकीय जमिनी.

१०	उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन), कुर्ला-१	मुंबई उपनगर जिल्ह्याच्या कुर्ला तालुक्यातील असल्फा, किरोळ, मोहिली, कुर्ला भाग - १, २, ३ व ४ या महसूली गावातील शासकीय जमिनी.
११	उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन), चेंबूर-१	मुंबई उपनगर जिल्ह्याच्या कुर्ला तालुक्यातील चेंबूर, माहुल, आणिक, वाढवली, मारवली, ननाले, मानबुद्रुक, तुर्मे, मानखुर्द, मंडाला, देवनार आणि बोर्ला या महसूली गावातील शासकीय जमिनी.

१) महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम, १९६६ च्या कलम ५० अन्वये उपरोक्त अधिका-यांनी कार्यवाही/निर्णय दिल्यानंतर त्या निर्णयाविरुद्ध अपिल करावयाचे झाल्यास कोणत्या प्राधिका-याकडे अपिल करावे याबाबत आवश्यकता असल्यास महसूल व वन विभागाने स्वतंत्रपणे शासन निर्णय/शासन परिपत्रक निर्गमित करावे.

२) सदर ११ उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन) कार्यालयाकडे महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) अधिनियम, १९७१ नुसार कोणतेही कामकाज नाही. आता सदर कार्यालयाकडे फक्त महसूल व वन विभागाच्या अखत्यारितील विषयाबबतचे कामकाज आहे. त्यामुळे सदर ११ उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन) कार्यालयातील उपजिल्हाधिकारी संवर्गातील व इतर संवर्गातील शिल्लक राहिलेली पदे महसूल व वन विभागाकडे वर्ग करण्याची कार्यवाही स्वतंत्रपणे करण्यात येईल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२११२२२१८३९१७५६०९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रवीण तळेकर)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

- १) मा.राज्यपालांचे सचिव (पत्राने)
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- ४) मा.मंत्री (गृहनिर्माण) यांचे खाजगी सचिव
- ५) मा. मंत्री (महसूल) यांचे खासगी सचिव

- ६) मा.राज्यमंत्री (गृहनिर्माण) यांचे खाजगी सचिव
- ७) मा.राज्यमंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव
- ८) सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ९) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
- १०) अपर मुख्य सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ११) प्रधान सचिव, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२) आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई
- १३) उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण, वांद्रे, मुंबई
- १४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण, वांद्रे, मुंबई
- १५) जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर/ मुंबई उपनगर
- १६) अपर जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर
- १७) अपर जिल्हाधिकारी (अतिक्रमन व निष्कासन), पुर्व उपनगरे, मुंबई
- १८) अपर जिल्हाधिकारी (अतिक्रमन व निष्कासन), पश्चिम उपनगरे, मुंबई
- १९) उपसचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- २०) सर्व उप सचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- २१) उपजिल्हाधिकारी (अतिक्रमण/निष्कासन), कुलाबा/धारावी/बांद्रा-१/अंधेरी-१/मालाड-१/बोरिवली-१ /मुलुंड/भांडुप/घाटकोपर/कुर्ला-१/चेंबूर-१
- २२) सक्षम प्राधिकारी- १ ते १०, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण, मुंबई
- २३) निवडनस्ती, कार्यासन-झोपनि-२, संग्रहार्थ